

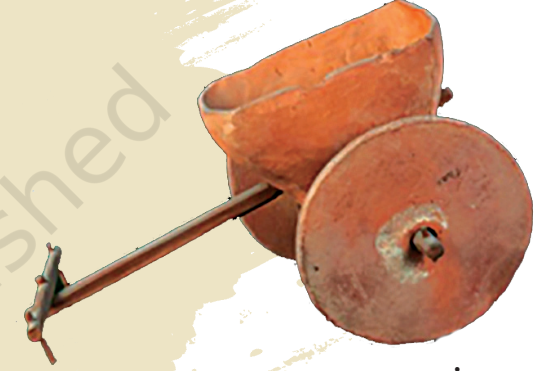

દ્રશ્ય કલાઓ

૧

કલામાં વસ્તુઓ

આપણે આપણી આસપાસ વિવિધ પ્રકારની વસ્તુઓ જોઈએ છીએ. આપણે તેનો ઉપયોગ દરરોજ શણગાર, કામ, શિક્ષણ, શાળા અને ઘરે કરીએ છીએ. આ પદાર્થો અનન્ય આકાર ધરાવે છે અને વિવિધ પદાર્થોમાંથી બનેલા છે.

0337CH01

આ પ્રકરણના અંત સુધીમાં, તમે ચિત્રો દોરી શકશો, વસ્તુઓને રંગીન કરી શકશો અને માટીનું કામ કરી શકશો. આ તમને શીખવા અને પ્રશંસા કરવા માટે પણ બનાવશે **આકારો, રૂપો, રંગો** અને જુદી જુદી વસ્તુઓના પદાર્થોનો સમાવેશ થાય છે.

પ્રવૃત્તિ ૧ લીટીઓ સાથે રમો

લખો અને તમને જવા દો લીટીઓ ભટકવું.

અમુક દોરો લીટીઓ ઝડપથી અને કેટલાક ધીરે ધીરે.

- બનાવવા માટે થોડું દબાવો જાડી અને ઘાટી રેખાઓ.
- તેના માટે હળવેથી દોરો પાતળી અને હળવી લીટીઓ.

લીટીઓનાં નીચેનાં પ્રકારો દોરો-

લહેરાતી રેખાઓ

વાંકી-ચૂકી રેખાઓ

ટપકાં રેખાઓ

ડેશ વાળી રેખાઓ

ઊભી રેખાઓ

આડી રેખાઓ

ઢાળવાળી રેખાઓ

વક્ર રેખાઓ

© NCERT
not to be republished

પ્રવૃત્તિ ૨

તમારી આસપાસ જોવા મળતા વસ્તુઓ દોરો અને રંગપૂરણી કરો

તમારી આસપાસની કેટલીક વસ્તુઓને
સ્પર્શ કરો અને જુઓ. તેમનું અવલોકન કરો

લીટીઓ, આકારો અને રંગો.

કોઇપણ ત્રણ વસ્તુઓ જુદા જુદા
આકારો સાથે દોરો -અને તેને રંગીન
બનાવો.

ચાલુ રાખો: કાગળના ટુકડા પર, બોર્ડ પર કે
ડ્રોઇંગ બુકમાં વધુ ચિત્રો દોરો.

તમારા ઘરમાં જોવા મળતી કેટલીક વસ્તુઓ દોરો અને રંગ કરો.

તમારા ઘરની આસપાસ જુઓ અને વિવિધ વસ્તુઓ શોધો **આકારો અને સ્વરૂપો.**

તેનો ઉપયોગ આના માટે થઈ શકે છે:

- રસોઈ કરી રહ્યા છે
- કામ કરી રહ્યા છે
- અભ્યાસ કરી રહ્યા છે
- ઊંઘી રહ્યા છે
- વગાડી રહ્યા છે

તેમાંથી કેટલાક દોરો અને તેમને રંગીન કરો.

તમારા ચિત્રકામ તમારા સહાધ્યાયીઓ સાથે શેર કરો.

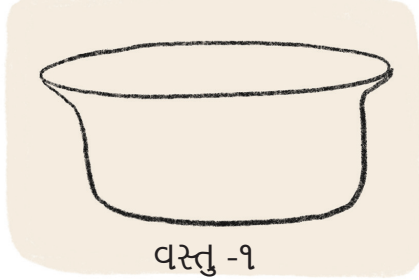
પ્રવૃત્તિ ૩

ટ્રેસ, કટ અને ઓવરલેપ

આ પ્રવૃત્તિ પાંદડા, નાના પદાર્થો અને અમૂર્ત આકાર જેવા ત્રણ જુદા જુદા પ્રકારની વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરીને કરી શકાય છે.

પગલું ૧

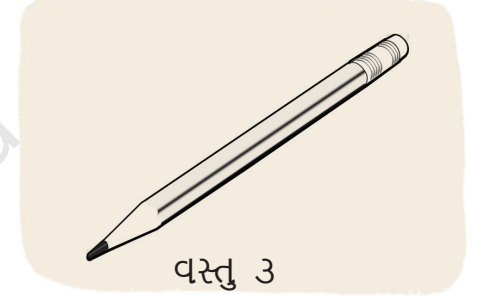
કોઈપણ પસંદ કરો ત્રણ પદાર્થો અને તેમને દોરો.

વસ્તુ -૧

વસ્તુ - ૨

વસ્તુ ૩

પગલું ૨

તમારા રેખાંકનો પર ટ્રેસિંગ પેપર મૂકો અને ત્રણેયની રૂપરેખા અલગથી દોરો.

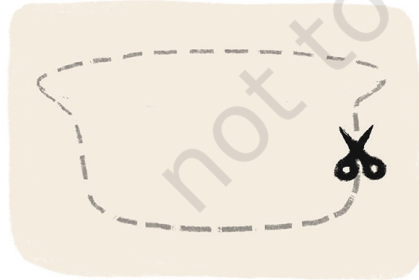

શિક્ષકની નોંધ

- ટ્રેસિંગમાં હાથની હિલચાલ સામેલ હોય છે અને તે પેન્સિલ ગ્રિપ વિકસાવે છે.
- ઓવરલેપિંગ નવા આકારો અને રંગો બનાવવામાં મદદ કરે છે.

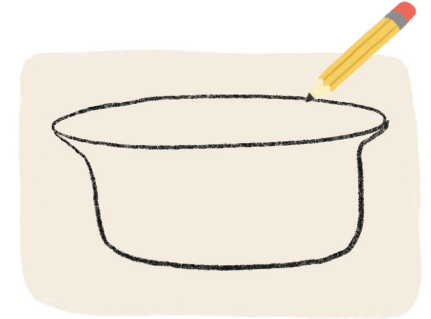
પગલું ૩

ત્રણેય પદાર્થોના ટ્રેસિંગ્સ કાપી નાખો.

પગલું ૪

ડ્રોઇંગ પેપર પર પ્રથમ કટ-આઉટની રૂપરેખા શોધી કાઢો.

પગલું ૫

કેટલાક ઓવરલેપ સાથે, પ્રથમ કટ-આઉટ પર બીજા કટ-આઉટને મૂકો. હવે, તેની રૂપરેખા દોરો.

પગલું ૬

ત્રીજા કટ-આઉટને અગાઉના કટ-આઉટ પર મૂકો, ફરીથી કેટલાક ઓવરલેપ સાથે, તેની આઉટલાઇન દોરો.

વાહ! તમે નવો આકાર બનાવ્યો છે!

પગથિયું ૭

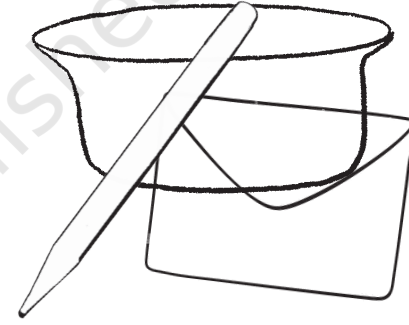
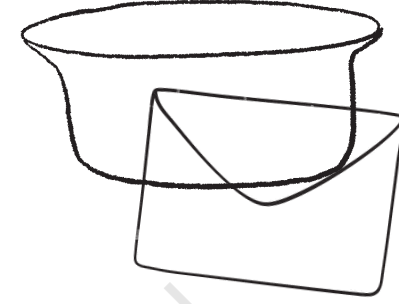
ત્રણ જુદા જુદા રંગોમાં તમે જે દરેક આકારને અલગ-અલગ ટ્રેસ કર્યો હોય તેને રંગો આપો - **લાલ**, **પીળો** અને **ભૂરો**.

તમે પાણીના રંગોનો ઉપયોગ કરી શકો છો.

વાહ! તમે ઓવરલેપિંગ એરિયામાં ત્રણ નવા રંગો જોશો.

પગથિયું ૮

તમારું કામ પૂરું કરો, અને સાફ કરો.

પ્રવૃત્તિ ૪

એક બોટલ દોરો અને તેના આકાર સાથે રમો

હું એક બોટલનું ઢાંકણું છું.

મને લાગે છે કે તમે મારા આકારને જાણો છો.

મારી બોટલ ખોવાઈ ગઈ છે.

શું મારા માટે તમે બોટલ બનાવી શકો છો?

તમે જે બોટલ જુઓ છો તેનાથી તેને અલગ બનાવો.

નહિતર, મારી બોટલ કઈ છે તે હું નહિ જાણી શકું..

બે બનાવશો તો મારો મિત્ર પણ ખુશ થશે!

પ્રવૃત્તિ ૫ માટી સાથે રમો

શું માટી સાથે રમવાની મજા નથી આવતી?

માટીથી વિવિધ **આકારો** અને **સ્વરૂપોની** વસ્તુઓ બનાવી શકાય છે.

તમારી આસપાસના વિસ્તારમાં હોય તેવી કેટલીક વસ્તુઓના મૂળભૂત આકારો બનાવો. તમે તેમાં જાદુઈ સુવિધાઓ ઉમેરી શકો છો અને તમારા વિચારો શેર કરી શકો છો.

તેને માટીથી બનાવવાનું શરૂ કરો. તેમાં લાકડીનો ઉપયોગ કરીને

શું તમે જાણો છો ?

ભારતીય સંગીતમાં ખાસ બનાવવામાં આવેલા માટીના વાસણનો ઉપયોગ સંગીતના સાધન તરીકે પણ થાય છે. તેને ઘાટમ કહેવામાં આવે છે.

ડિઝાઇન, પેટર્ન, ટપકાં અને રેખાઓ ઉમેરો.

તેમને પૂર્ણ કરો અને તમારી વસ્તુઓને જુદા-જુદા નામ આપો. તમારી વસ્તુઓ બનાવ્યા પછી તમારા હાથ ધોવા અને તમારી જગ્યા સાફ કરવાનું ભૂલશો નહીં!

ચાલુ રાખો: કોઈ સ્થાનિક મ્યુઝિયમ, હસ્તકળાના મેળા અથવા કુંભારની મુલાકાત લો. તમને માટીની વિવિધ વસ્તુઓ મળશે. તમને ખરેખર જે ગમે તે દોરો! મજા આવશે!

પ્રવૃત્તિ ૬

વાસણો બનાવતા

1. આ ચિત્રોમાં તમે કયા વાસણો જુઓ છો?

2. તમે જોયેલા વાસણોના વિવિધ કદ અને આકાર કયા છે?

3. દરેક તસવીરમાં લોકો શું કરી રહ્યા છે?

વાસણને સજાવવાનો પ્રયત્ન કરો!

